

SIMSON: EEN BOEIENDE KRACHTPATSER

Toen ik op de lagere school zat, kregen we nog les in Bijbelse geschiedenis. Eén van de boeiendste verhalen was het verhaal over Simson (of Samson). Hij was een ontzettend sterke man die veel vijanden een kopje kleiner maakte. Hij had veel weg van Jerom in de verhalen van Suske en Wiske. 'Er zijn weinig andere Bijbelverhalen die zoveel drama en actie behelzen, zoveel literair vuurwerk en rauwe emoties als het verhaal van Simson'. Ieder Joods kind leert hem kennen als 'Simson de held' (Grossman, 2006). In onze kerk is hij afgebeeld in een glas-in-loodraam.

Toen Simson werd geboren maakten de Filistijnen, de vijanden van de Israëlieten, de dienst uit. Zijn geboorte was een Godsgeschenk. Zijn moeder was lang onvruchtbaar geweest, maar op een dag kondigde een engel aan dat ze een zoon zou krijgen, maar 'Nooit mag zijn hoofd door een scheermes worden aangeraakt, want hij zal vanaf de moederschoot als nazireeër aan God gewijd zijn. Hij zal een begin maken met de bevrijding van Israël uit de greep van de Filistijnen'. Zijn haar zou de bron blijken te zijn van een enorme door God gegeven lichaamskracht.

Eens toen hij naar de stad Timna ging raakte hij verliefd op een Filistijns meisje en wilde met haar trouwen. Zijn ouders waren tegen omdat zij liever een Israëlitisch meisje wilden, maar hij zette door. Toen hij eens naar Timna ging, kwam een brullende leeuw op hem af. Met zijn blote handen verscheurde hij de leeuw 'alsof het een geitenbokje was'. Later zag hij op deze weg de dode leeuw liggen met in zijn lijf een bijenvolk met honing. Hij at ervan.

Op het bruiloftsfeest gaf Simson aan dertig Filistijnse gasten een raadsel op. Als zij het raadsel konden oplossen, kregen zij van Simson dertig stel kleren. Het raadsel luidde: 'Het is sterk en het verslindt altijd, nu biedt het een maal van zoetheid'. Het lukten hen niet de oplossing te vinden en zij zeiden tegen de bruid dat zij Simson moest overhalen om de oplossing te verklappen, 'anders steken we jullie huis in brand zodat jij en je familie in de vlammen omkomen'. Zij kwam schreiend bij Simson en zei: 'Je houdt niet van me, het lijkt wel of je een hekel aan me hebt. Je hebt mijn volksgenoten een raadsel opgegeven maar mij niet eens de oplossing verteld'. Na lang aandringen en veel tranen gaf hij haar de oplossing, die zij verklapte. Omdat zijn vrouw de oplossing had verklapt, ging Simson naar de stad Askalon, sloeg daar dertig Filistijnen dood, nam hun kleren en gaf die aan de gasten die de oplossing hadden gevonden.

Tijdens de tarweoogst ging Simson naar zijn vrouw, maar haar vader liet hem niet binnen en zei: 'Ik was er vast van overtuigd dat je niets meer van haar wilde weten. Daarom heb ik haar aan een ander gegeven'. Simson ging weg en ving driehonderd vossen, bond die twee aan twee met staarten aan elkaar, stak fakkels in de knoop van hun staarten en liet de vossen los in de rijpe korenvelden van de Filistijnen. Die namen wraak en verbrandden Simsons vrouw en haar vader. Hierop doodde Simson een groot aantal Filistijnen.

De Filistijnen trokken daarop plunderend rond in Juda en eisten de uitlevering van Simson. De Judeeërs gingen akkoord, maar toen zij hem geboeid wilden uitleveren 'kwam de geest

van de Heer over hem' en de touwen werden door een vuur verteerd. Hij zag daar toevallig een ezelskaak liggen en met het bot sloeg hij duizend man dood.

Op een dag ging Simson naar de Filistijnse stad Gaza, waar hij een prostituee bezocht. Toen de inwoners dat hoorden, zetten ze wachtposten uit en loerden op hem bij de stadspoort. Om te ontsnappen pakte Simson beide deuren van de stadspoort vast, rukte ze met slot en al los en droeg ze op zijn schouders naar de top van een berg, verderop bij Hebron.

Enige tijd later werd Simson verliefd op de Filistijnse Delila. De Filistijnen vroegen haar om het geheim van Simsons kracht te achterhalen en hoe ze hem gevangen konden nemen. Hiervoor zou ze geld krijgen. Na drie keer door Delila vastgebonden te zijn, rukte Simson zich steeds los bij de komst van de Filistijnen. Daarop zei Delila: 'Hoe kun je zeggen dat je van me houdt? Je vertrouwt me niet eens! Tot drie keer toe heb je me voor de gek gehouden in plaats van me te vertellen waarin je geweldige kracht schuilt'. Toen zij hem dag en nacht bleef lastigvallen, kon Simson het niet meer harden en vertelde hij haar zijn geheim. Delila liet de Filistijnen binnen, ontving het geld en liet Simson in haar schoot inslapen. Hierop riep zij iemand binnen om Simsons hoofdhaar af te scheren. Zo slaagden zij er in hem machteloos te maken. Hij was zijn kracht kwijt. De Filistijnen grepen hem, staken hem de ogen uit en boeiden hem. In de gevangenis moest hij in een tredmolen meel malen. 'Maar zijn afgeschoren haar begon meteen weer aan te groeien'.

De Filistijnen organiseerden vervolgens in de tempel een groot offerfeest voor hun god Dagon. Simson werd binnengebracht om het volk te vermaken. Hij vroeg: 'Zet me zo neer dat ik de pilaren kan aanraken waarop de tempel rust, dan kan ik daartegen steunen'. Op het dak van de tempel stonden veel mannen en vrouwen, die Simson uitlachten en bespotten. Hij vroeg hierop aan God om nog één keer zijn kracht terug te geven. Terwijl hij riep 'Mijn dood zal de dood zijn van de Filistijnen!', duwde hij uit alle macht tegen de pilaren en de hele tempel stortte in. Alle aanwezigen werden bedolven. Zo liet hij bij zijn dood meer Filistijnen sterven dan tijdens zijn hele leven. Twintig jaar was Simson rechter geweest over Israël.

Was Simson een held of niet?

(Foto: Simson met de stadspoort van Gaza op zijn nek. Detail uit koorraam 5 Andreaskerk Weurt)

SV

In: *Rondom Johannes*, jgr. 10, nr. 3, Pinksteren 2024

Literatuur

Abma, H. (1994). Zonder meer een spannend verhaal, of springplank naar hoger sferen? *Schrift*, nr. 151, pp. 3-11.

Assis, E. (2014). The structure and meaning of the Samson narratives (Jud. 13-16). In Eynikel, E. & Nicklas T. (Eds.): *Samson: Hero or fool?* (pp. 1-12). Leiden: Brill.

Bal, M. (1994). Delila's onschuld. *Schrift*, nr. 151, pp. 21-31.

Berkelmans, F. (1994). Een mythologische Simson. *Schrift*, nr. 151. pp. 32-34.

- Bouter, H. (2003; 2de druk). *Simson, verliezer of winnaar? Simson als type van Christus*. Gouda: Boeken om de Bijbel.
- Exum, J. C. (2014). The many faces of Samson. In Eynikel, E. & Nicklas T. (Eds.): *Samson: Hero or fool?* (pp. 13-32). Leiden: Brill.
- Eynikel, E. & Nicklas, T. (Eds.) (2014) *Samson: Hero or fool?* Leiden: Brill.
- Gillmayr-Bucher, S. (2014). A Hero Ensnared in Otherness? Literary Images of Samson. In Eynikel, E. & Nicklas T. (Eds.): *Samson: Hero or fool?* (pp. 33-66). Leiden: Brill.
- Greenstein, E. L. (1981). The riddle of Samson. *Prooftexts Indiana University Press*, 1(3), 237-260.
- Grossman, D. (2006). *Leeuwenhoning: De mythe van Simson*. Amsterdam: De Bezige Bij.
- Harris, R. S. (2012). Samson's suicide: Death and the Hebrew literary canon. *Israël Studies*, 17(3), 67-91.
- Holman, J. (1994). Is rechter Simson ook al onder de profeten? *Schrift*, nr. 151, pp. 12-15.
- Iersel, B. van (1994). In raadselen gehuld. *Schrift*, nr. 151, pp. 16-20.
- Nicklas, T. (2014). Kein Simson im Neues Testament? In Eynikel, E. & Nicklas T. (Eds.): *Samson: Hero or fool?* (pp. 129-143). Leiden: Brill.
- Ottuh, J.A. (2019). Was Samson a promiscuous man (Judges 13-16)? Viewing Samson as a human figure in a theoretical approach. *KIU Journal of Social Sciences*, 5(1), 251-264.
- Pirson, R. (1999). De kaak-slag bij Lechi. *Schrift*, nr. 185, pp. 144-146.
- Praag, H. M. van (2014). Doods-verachting en doodsverlangen: De tragedie van Simson. In H. M. van Praag: *Net voorbij de rede* (pp. 97-111). Amsterdam: Boom.
- Schipper, J. (2011). What was Samson thinking in Judges 16:17 and 16:20? *Biblica*, 92(1), 60-69.
- Wilson, S.T. (2014). Samson the man-child: Failing to come of age in the Deuteronomistic history. *Journal of Biblical Literature*, 133(1), 43-60.
- Zee, L. van der (2014). Samson and Samuel: Two examples of leadership. In Eynikel, E. & Nicklas T. (Eds.): *Samson: Hero or fool?* (pp. 53-65). Leiden: Brill.